

Teresa Martí

Siham

SIHAM

TERESA MARTÍ

NARRATIVAS 21

Crèdits

Títol original: *Siham*

© Teresa Martí Gaudes, 2020

© De esta edición: Pensódromo SL, 2020

Disseny de coberta: Lalo Quintana

Editor: Henry Odell — p21@pensodromo.com

ISBN print: 978-84-121488-3-1

ISBN e-book: 978-84-125592-6-2

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només és permesa amb l'autorització dels seus titulars, llevat d'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals d'algun fragment d'aquesta obra.

Índex

Dedicatòria

Epígraf

Nota

Agraïments

Siham

Epíleg

Sobre l'autora

*A Carmen, Montse, Marta i Merche,
les meves germanes.*

*Dins de nosaltres existeix alguna cosa que no té nom
i això és el que realment som.*

JOSÉ SARAMAGO

Siham va ser escrita entre els anys 2000 i 2004, aleshores els actuals tècnics de medi obert es deien delegats d'assistència al menor. Durant aquests gairebé vint anys, el treball dels professionals ha protagonitzat algun canvi, però en essència, la intervenció realitzada amb els joves és la mateixa que es relata en la novel·la.

Les escoles taller, que tan excel·lent funció van realitzar durant aquells anys, van desaparèixer a Catalunya l'any 2010. Avui dia existeixen les cases d'oficis, que d'alguna manera supleixen la funció que tenien les escoles taller com a principal projecte de formació i ocupació per a joves que abandonen de manera precoç l'escolarització.

Totes les històries narrades en aquesta novel·la són fictícies, així com els noms, però totes elles estan inspirades en situacions reals viscudes per joves d'aquella època.

TERESA MARTÍ

Agraïments

Desitjaria agrair als professionals i amics, que en el seu moment van llegir el primer manuscrit i van aportar idees i comentaris que van ser imprescindibles per a l'elaboració de la versió definitiva: Joan Anton Chaparro, Toni Cano, Mercè Sabaté, Carles Llamazares, Joan Vera, Adela Camí, Lola Fumanal, José Luis Terraza, Carmen Foncubierta i Alex Sanz.

També a la meva mare, amb qui vaig passar tardes inoblidables rellegint i corregint, al meu pare, les meves germanes i a Josep, el meu marit. A tots ells, gràcies pels seus comentaris i, per descomptat, per estar sempre a prop.

Al Pau i l'Adrià, els meus fills, que han crescut sentint parlar d'aquesta novel·la i que sempre em van animar a publicar-la.

Gràcies a Henry Odell, editor de Pensòdromo 21, pel seu alè, la seva amistat i per acompanyar-me novament en aquesta publicació.

Als nois que van inspirar aquesta novel·la. Gràcies a ells i a les seves famílies que van confiar en els professionals que ens vam creuar en el seu camí i ens van permetre aportar un granet de sorra a les seves vides, algunes d'elles particularment difícils.

Es va ajustar bé la caçadora, va cordar la cremallera i assegurant-se que ningú ho veia, va alçar les espatlles per amagar al màxim el coll dins d'ella. Amb les mans ficades en les butxaques i el cos un xic corbat cap endavant, el Carles es va dirigir al parc on havia quedat amb els seus amics. Sabia que a aquesta hora les portes d'accés estarien tancades, però això no suposava un impediment per a ells.

Quan va arribar, va saltar el mur de pedra que vorejava el recinte i va caminar en direcció a la zona més apartada de l'entrada principal. La humitat de la nit el va obligar a ficar de nou les mans a les butxaques i a corbar l'esquena per resguardar-se del fred. Quan s'acostava al lloc on es reunia amb els seus amics, va col·locar l'esquena recta, es va descordar la caçadora i va treure les mans de les butxaques.

—Què passa, tio, com estàs? —l'Antoni el va saludar assegut en el respall d'un banc.

—Psss, ja veus, he sobreviscut —va contestar el Carles encaixant-li la mà al mateix temps que saludava a l'altre jove que el mirava—. Com va, David?

—Per aquí, esperant a veure si la nit s'anima i anem de cacera.

—Jo, tios, jo aquesta nit passo. Estic que no m'aguanto. Aquesta puta grip gairebé em mata.

—Ha, ha, ha. Vinga, exagerat! El que passa és que ets un cagat —va afegir mirant de reüll l'Antoni, que intentava controlar el riure sense aconseguir-ho.

—Joder! Sou uns cabrons, sabeu de sobres que sempre soc el primer, i de cagat, gens, hòstia!

—D'acord, d'acord, no et posis així, que era broma —va dir el David oferint-li el porro que un moment abans li havia passat l'Antoni—. A veure si entres en calor, que avui tenim festa de la grossa.

El Carles va fer una calada i el va interrogar amb la mirada.

—Tio, estàs als núvols! Que avui tanquen les carpes i la penya té ganes de *fiestorro*. Fan un dos per un i ens posarem fins al cul de cubates.

El Carles va fer l'última calada al porro i el passà a l'Antoni.

—Qui ve?

—No ho sé, hem quedat en veure'ns allà —va dir l'Antoni mentre escurava el porro abans de llençar-lo a terra.

—Doncs anem, no sigui que m'ho repensi.

Van recórrer el mateix camí que havia fet el Carles, van saltar el mur de pedra i van caminar en silenci ocupant tota la vorera. Abans d'arribar a la cantonada es van creuar amb una parella que va haver de baixar a la calçada. El Carles va fer l'intent d'apartar-se per deixar-los passar, però aviat va rectificar alleugerit en veure que els seus amics ni tan sols s'havien adonat del seu gest.

Els carrers que limitaven amb la zona de carpes estaven en procés d'urbanització, per tant només quan passaven per sota d'un dels fanals que s'alineaven en la vorera la llum permetia distingir-los enmig de l'obscuritat; la mateixa llum que uns metres més endavant va deixar al descobert dues figures que avançaven en direcció contrària. El Carles va obrir els braços per aturar els seus amics.

—Home, mireu qui ve per aquí. Sembla que la nit s'anima.

—Joder, Carles! —va mussitar el David—, t'has recuperat de cop.

—Del tot, tio. Has vist com caminen? No sé qui es creuen que són aquests fills de puta —va afegir accelerant el pas—. Ara veuran aquests moros de merda qui mana en aquesta ciutat.

—Espera —el va aturar l'Antoni—, deixa que s'acostin. Aquí està més fosc.

El Carles va obrir el palmell de la mà i el va colpejar amb el puny de l'altre. Va repetir el moviment cada vegada amb més força, compassant els cops amb el fort so que emetia la seva pròpia respiració. Va abaixar els braços, va tancar tots dos punys i els va prémer notant com es tensaven tots els músculs del seu cos. Va tancar la boca, va estrènyer les dents i va esperar que els dos joves arribessin a la seva alçada. Aleshores, els va barrar el pas.

Van transcórrer uns segons abans que un d'ells es decidís a parlar.

—Què, ens deixeu passar o haurem de demanar permís?

—No estaria malament que demanessin permís de tant en tant, oi? —va dir el Carles mirant el David.

—El que passa és que potser no l’hi donaríem —va afegir irònic l’Antoni provocant la riallada dels seus amics.

—Bé, us aparteu o haurem d’apartar-vos nosaltres? —va insistir el noi.

—Heu sentit això? —se’n va burlar el Carles—. El tio es posa gallet. Potser no li ha quedat clar que en aquesta ciutat no volem moros.

—Vinga, Omar, anem-nos-en —va dir l’altre jove marroquí mirant al seu amic.

—Vinga, Omar, anem-nos-en —va repetir el Carles en to burleta—. Anem-nos-en que m’estic cagant. Ha, ha, ha.

Omar va mirar al Carles i va avançar amb la intenció d’apartar-lo del seu camí, però el cop de puny que va rebre ho va impedir. En tocar-se la cara i veure que li sortia sang del nas, es va girar cap al Carles per retornar-li el cop, però no va tenir temps. Un nou cop de puny, aquesta vegada a l’estómac, el va fer caure de genolls a terra. Va alçar com va poder la vista per trobar el seu amic, però no va aconseguir veure’l. Sabia que mai no el deixaria a l’estacada en una situació com aquella, aleshores va comprendre que havia anat a cercar ajuda. Allò el va tranquil·litzar uns segons, els que van precedir a la puntada de peu que el Carles li va etzibar a la cara i que li va ennuvol·lar la vista. La resta dels cops ja no els va veure venir, però els va sentir per tot el cos sense poder fer res per defensar-se. El jove suplicava i cridava que deixessin de

pegar-li, però la seva veu es perdia entre els crits i els insults dels seus agressors. L'última vegada que ho va demanar, ho va fer amb un fil de veu que li va sortir de la boca plena de sang, i ho va fer abans que un cop al cap el deixés inconscient. Quan el seu amic va arribar amb els treballadors de l'empresa de seguretat, va trobar l'Omar estès a terra, sol, inconscient i amb la cara coberta de sang. Es va agenollar al seu costat, va tancar els ulls i amb un grandíssim esforç va gravar la cara dels tres caps rapats en la seva ment.

La Roser i el seu marit reservaven les primeres setmanes de setembre per viatjar amb els seus fills. Havien arribat aquest mateix dia i, una vegada rentada i recollida tota la roba, havien dedicat la tarda de diumenge a preparar les carteres dels nens i els seus propis estris de treball. L'endemà començava un nou curs escolar per als petits i un nou període de treball per a ells.

Matinar va ser una tasca difícil per als més grans, però no per als nens, que esperaven amb impaciència la tornada al col·legi. La Roser els va acompanyar a l'escola, es va acomiadar d'ells i va caminar fins a la parada on agafava l'autobús que la portava fins a l'edifici dels jutjats. Aquell mes complia trenta-vuit anys i en feia més de deu que treballava com a Delegada d'Assistència al Menor en el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya. La seva responsabilitat era fer el seguiment de les mesures que els jutges imposaven als joves infractors i que no implicaven l'internament en un centre de menors; per tant, només era responsable de controlar les mesures que els nois havien de complir sense desplaçar-se del seu lloc habitual de residència.

A més a més de les gestions pròpies del primer dia de tornada a la feina, tenia diverses entrevistes concertades per a aquell matí. L'última hora l'havia reservat per a la primera cita amb el Carles Freixa, un jove de divuit anys a

qui el jutge havia imposat un any d'internament tancat en un centre de menors i una llibertat vigilada que havia de complir ara, una vegada finalitzat l'internament. La Roser havia llegit en el seu expedient que el noi vivia amb la seva àvia paterna i que pertanyia a un grup de joves *skinheads* coneguts per haver protagonitzat nombroses baralles amb altres joves de la ciutat. El motiu de la denúncia havia estat l'agressió que ell i els seus amics havien fet a un jove marroquí. La detenció dels tres havia estat ràpida. La descripció feta per l'amic de l'agredit havia estat suficient perquè els Mossos d'Esquadra identifiquessin els autors de l'agressió. Dos d'ells, més grans de divuit anys el dia dels fets, tenien pendent el judici en la jurisdicció d'adults. Mirà el rellotge i, en comprovar que encara li quedava temps abans de començar la primera entrevista del matí, va anar a treure un cafè de la màquina expenedora, va saludar els seus companys, va comentar les seves recents vacances i, amb el cafè encara a les mans, es va dirigir al seu despatx, el lloc on feia anys que atenia els nois.

Uns minuts abans de la una del migdia, va sentir que picaven a la porta, es va aixecar i va convidar el Carles a entrar. Li va donar la mà i li va indicar que segués en una de les dues cadires col·locades a l'altre costat de la taula on ella va seure. A la Roser no la va sorprendre l'absència total de cabell al cap, això ja ho esperava, però sí l'expressió en el rostre del jove que tenia davant. Pel que havia llegit en el seu expedient, se l'havia imaginat molt més dura. Abans que el Carles segués la Roser el va

observar. Vestia uns texans més curts de l'habitual, per la qual cosa deixaven veure la canya d'unes botes negres, i un polo blau marí. La màniga curta permetia endevinar el final d'un tatuatge. El Carles la va mirar i va esperar que fos ella qui digués les primeres paraules. Sabia de sobres què hi havia anat a fer en aquell despatx, el director del centre li ho havia explicat el mateix dia que va sortir en llibertat, però no tenia clar què era el que havia de fer just en aquell instant. Va tenir la sensació de no controlar la situació i allò el va incomodar.

La Roser es va presentar i li va recordar el motiu pel qual l'havia citat al seu despatx. Va parlar a poc a poc, i va convidar el Carles a exposar els dubtes que intuïa que li rondaven pel cap, però ell gairebé no va parlar i l'única vegada que ho va fer va ser per deixar ben clar que aquells marroquins els havien provocat i que ni ell ni els seus amics eren culpables dels fets pels quals havien estat detinguts. Després va callar i va deixar que la Roser parlés sense fer cap comentari. Si hagués tingut prou valor, hauria sortit d'aquell despatx; no li agradava la idea d'estar controlat i menys ara que acabava de sortir d'un centre tancat.

Mitja hora més tard, el Carles abandonava el despatx sense ni tan sols tancar la porta. La Roser li havia explicat que hauria d'acudir cada setmana i ell, de mal grat, havia acceptat tornar el dilluns següent. La Roser va esbufegar i va apuntar en un foli que havia estat una entrevista difícil, va recollir els aspectes més importants de la conversa i va

anotar que el noi aniria a veure-la tots els dilluns. Va guardar el foli dins de l'expedient i va apuntar en la seva agenda: «trucar a l'àvia del Carles».

La resta del matí el va dedicar a fer gestions i trucades; entre elles al Said, a qui, una vegada més, havia resultat impossible localitzar.

Feia dies que la Roser no veia el Said. S'havien vist dues setmanes abans, però no havia tornat a aparèixer pel seu despatx. Havia intentat localitzar-lo per telèfon sense èxit així que, en vista de la dificultat de concertar una nova entrevista, la Roser havia decidit passar per casa seva per mirar de trobar-lo. Havia de parlar sens falta amb ell.

El jove vivia amb els seus pares i els seus germans en un pis del barri vell de la ciutat. Quan la Fàtima, la seva mare, va veure la Roser a través de l'espell, va somriure, va obrir la porta i la va convidar a entrar.

Li va explicar que el seu fill havia sortit amb uns amics i que no l'esperava fins a l'hora de dinar. Parlava a poc a poc, com si cada frase representés per a ella un gran esforç i ho feia en el poc català que sabia, barrejat amb alguna paraula en francès i la seva llengua natal, el berber. La Roser li va demanar que li donés l'encàrrec al Said perquè la truqués sens falta, però la Fàtima li va pregar que es quedés una estona perquè volia parlar-li del seu fill. La va convidar a seure en el sofà del menjador i va sortir en direcció a la cuina. Minuts més tard, la Fàtima tornava amb una safata de pastes dolces i una tetera plena de te de menta que va col·locar damunt la taula que presidia el centre de l'habitació. La Roser va somriure. S'havia acostumat a aquestes atencions en les visites als domicilis